

in slovečemu Ormoško-Ljutomerskemu okraju z 2889 hektarov vinogradov.

Če pomislimo, koliko je opustošila trtna uš v družih deželah, lahko razumemo, da štajarski vinogradniki z obupnostjo in skrbjo zrejo v prihodnje čase, kajti preti prebivalstvu velika zguba na dohodkih in zaslužku, zatoorej pa željno pričakuje pomoči. (Konec prih.)

Žlahtnujevanje sadovnih dreves.

(Konec.)

V drevesnicah pa največ sedaj okulirajo ali popkovajo, ker je časih jako veliko drevesc zaporedom cepiti, ki so pogosto še precej mlada in drobička. Toda precej spretnosti je treba, da popke dobro izrezujemo iz žlahtnega drevesa, namreč tako, da z njim vred tudi košček lesovine izderemo. Na 2—3letnem divjaku napravimo najprej v skorjo povprečno zarezo in zatem primerno drugo zarezo nazdol, da dobimo podobo latinske črke T. V ti dve zarezi porinemo zatem žlahtno popiko, popek ali oko pazljivo tako, da pride ravno tje, kjer obe zarezi vkupaj segate. Obveza pa ne sme popka zakriti, ampak ga le pritrditi, da se prime. Nekateri izrezujejo namesto enega očesa ali popka celi obročič skorjo z dvema popkoma žlahtnima. Ta način pa zahteva še večje spretnosti in rado spodleti. Tudi se daje rabiti le, kedar je drevo v največji mežgi. Okulirajo pa navadno meseca avgusta in septembra.

Naposled omenimo še kopuliranje. Cepič prirežemo do 2 očes ali popkov. Divjak mora tam, kjer ga poševno za cepljenje prirežemo, biti tako debel, kakor je cepič. Prereza mora na cepiči pa na divjaku biti jednaka in poševna. Sedaj se naložita drug na drugega tako, da se skorja k skorji natančno in trdno stisne. Za prirezavanje treba tukaj precej spretnosti, ker se mora završiti vselej z enim mahom. Ove spretnosti se moremo poprej z vajami naučiti.

Kateri način drevesa cepiti je najboljši? Cepljenje v sklad priporočujejo, ker je delo priprosto in lahko se izvrši. Ima pa to napako, da drevo močno ranimo tako, da je mnogo let treba preteči, preden rane vse zacelijo. Okuliranje priporoča se s tem, da skoraj neznatne rane kmalu zacelijo. Tudi kopuliranje ima svoje prednosti: podobni deli divjaka in cepiča, namreč stržen, les in skorja pridejo v najtesnejšo zvezo. Praktični Francozi večidel samo okulirajo in kopulirajo ter tako dobivajo drevese, ki par let bolje rano rodijo mimo drugih, čeravno jim vsled tega drevesa tudi hitreje konec jemljejo. Jabelka na pritlikovec cepljena ostajajo jim komaj do 20. leta. Sicer pa jablan, cepljena v divjak, živi do 120 let, iz peske vzrejena do 200 let in čez. Trohneti začne drevo navadno tam, kjer se mu je cepič bil vložil,

kar časih tudi s prostim očesom vidimo. Čeravno divjak in cepič zarasteta, vendar vsak vleče na svojstva svoje nature tako, da novo drevo ni jednostavno, celotno bitje, ampak posili zloženo in spojeno iz dveh. Nekatera drevesca se niti spojiti nečejo, in jih torej ni mogoče z uspehom cepiti. Tako na primer ne gre jabelk cepiti na grške, češpelj na črešnje; dajo cepiti se pa breskve na češplje, grške na glog, črešnje na višnje, grenke črešnje na sladke se dajo cepiti, sladke na grenke pa nikakor ne. „Gosp. Glasnik“.

Kako naj se priskrbiljuje živež e. kr. vojni.

Do seh dob je bila šega, da se je izročevalo preskrbljevanje e. kr. armade posamičnim podvzetnikom. Ti so se pogodili z vojnim ministerstvom, da bodo za gotovo svoto celi vojni ali določenim oddelkom dovažali žito, seno, vino itd. Bili so to zakladalci ali „liferanti“. Zgodilo se je pogosto, da so le-ti od drugih krajev in kraljestev naročali blago, vredno dobivali ga, in akoravno je bilo slabo, vendar pa so ga drago računali. Pri tem so imeli dobiček samo zakladalci; vojaki so dobivali drago, pa slabo blago in domači kmetovalci, ki morajo toliko dačo plačevati, niso mogli prodajati svojih pridelkov.

Zato so že dalje časa pretresavali misel, kako bi se dalo to popraviti tako, da bi bilo preskrbljevanje vojne ceneje, blago boljše, posebno pa, da bi zamogli domači kmetovalci svoje pridelke spraviti v denar. Predlagalo se je, naj kupuje vojno poveljništvo v mestih, kjer so vojaki nastavljeni, reči za vojno potrebne, naravnost od kmetovalcev. Ker v zdajšnjih časih tako zelo pada cena poljskim pridelkom in ker so kupci tako negotovi, vedel bi kmet, kje zamore svoje zrnje, seno itd. gotovo prodati in še po precej poštenih cenah. Kjer pa kmet ne more sam v mesto postaviti svojega blaga, tam naj mu ga odkupijo zadrage v to osnovane, ali pa kmetijske družbe. Glavna stvar pri tem je, da se kupuje naravnost in od domačih kmetovalcev, ne pa od inozemskih in po mešetarjih.

Ta misel je prodrila tudi že v vladne kroge. Minister za poljedelstvo je sklical dne 24. maja t. l. na Dunaji poseben zbor, ki se je posvetoval o omenjenem vprašanju. Zbor se je sicer v svoji tretji seji dne 29. maja končal; ali sklenil je, da se bo v kratkem zopet sošel, ter da bo svoje delovanje nadaljeval.

Zborovanja, kateremu je predsedoval minister za poljedelstvo sam, udeleževalo se je mnogo poslancev raznih kmetijskih družb iz vseh dežel cesarstva, katere so bile od ministra v to povabljene. Bilo je tudi zastopano državno vojno ministerstvo in brambovsko ministerstvo.

Posvetovalo se je o raznih vprašanjih, ka-

Preiskalo se je pet goric (samo one, ki so bile naznanjene) in v vseh se je našla trtna uš. Te gorice merijo okoli 15 oralov in so vsled tega tako navarnega merčesa že do polovice pokončane.

Ob enem se je konstatiralo, da se je morala trtna uš že pred sedmimi ali osmimi leti v ta kraj prinesiti, to pa se je najbrž z uvažanjem okuženih trt iz tujih krajev zgodilo.

Ne more se skoraj misliti, da bi pri letela trtna (krilata) uš iz že do sedaj znanih okuženih pokrajin, n. pr. od Brežic ali iz Haloz v Ptujem okraju, katere so povsem preveč oddaljene. Slutilo bi se, da se je prinesla trtna uš pred osmimi leti v ta okraj po dominikaneih v Gradcu, kateri imajo v tem kraju vinograde in kateri so prevažali iz svojih vinogradov (v Radgonski in Ljutomerski okolici) trte ter napravili v Drankovcu nove nasade. Ta slutnja potrja se s tem, ker so ravno meniški vinogradi uže najbolj pokončani, če prav so dobro obdelani; z ozirom na to morala se je trtna uš v teh vinogradih najprej pokazati.

Bilo bi zategadelj zelo potrebno, da bi se vsaj meniške gorice v Radgonski in Ljutomerski okolici zaradi trtne uši preiskale, da bi se stvar dognala, so-li isti kraji še neokuženi, kakor se sploh do sedaj o njih misli.

Ne sme se slednja trditev zameriti, kajti strokovnjaki imeli so sploh priliko se prepričati, da ljudstvo takih reči ne naznani, čeprav se jim že gorica suši, tako, da se to še le stoprav čez 7—8 let izve, kakor se je do sedaj v okuženih okrajih okoli Brežic, Ptuja in sedaj v Slov. goricah pokazalo.

Vsaki trezno misleči človek nam bo gotovo pritrdil, da je jako važno vse sumljive pokrajine preiskati, da se, ako se phylloxera konstatira, saj iz teh vinogradov ne prevažajo trte v do sedaj neokužene; dalje je še to zategadelj važnejše, da se ljudstvo nesreče zavé in se pripravila s sadenjem ameriškanskih trt, na veliko nevarnost, katera proti vzbog trtne uši. Ako se bo trtna uš tako, kakor do sedaj, kar se ne more dvomiti, širila, ne bo se v enem ali dveh desetletjih na spodnjem Štajarskem o vinogradarstvu zamoglo govoriti.

Posnemajmo zategadelj neumorno delavnost Francozov in drugih narodov, kateri so napeli vse moči, da se tega nevarnega mrčesa obranijo in kateri so konečno spoznali, da edino sredstvo proti trtni uši so „ameriškanske trte“, katerih uš ne more ugonobiti.

Ivan Balon,

dipl. učitelj sadjo- in vinoreje.

Sejmovi. Dne 30. v Gomilici, pri sv. Petru pod Radgono, v Zrečah, v Reichenburgu, v Trnovicah pri Ptui in na spodnji Polskavi. Dne 2. julija pri sv. Ilju pri slov. Gradci, v Mariboru, na Ptujski gori, v Pletrovčah, na Polenščaku, na Remšniku in na Tinskem.

Dopisi.

Iz Slovenskih goric. (Polit. društvo.)

[Konec.] O nemških konservativcih smo izvedeli, da podpirajo naše poslance le tu pa tam, niso upali ž njimi glasovati, ko je nastalo vprašanje, je-li imamo Slovenci pravico terjati, da se nam Slovincem in za naš Slovence pri naših sodiščih vpisuje slovenski tudi v zemljiščne knjige, kar je zaukazal cesarski minister Pražak s sposebnim zaukazom. Razloživši te razmere prišel je do zaključja, da slovenski poslanci v dež. zboru štajarskem ne morejo ničesar doseči, nobene za Slovence še tako potrebne in koristne stvari dognati, ker jih je vseh skupaj, ako pride tudi bar. Goedel-Lannoy in glasuje ž njimi, samo osem. Govornik naštel je potem skoro vse predmete, vsaj imenitnejše, o katerih je sklepal in razpravljal deželni zbor štajarski v zadnjih dveh letih; ni zamolčal, koliko časa se potrači s predmeti, s katerim večina vladi Dunajski nagaja, da se svojim volilcem prikupi, Slovincem pa daje breco pod nos ali vlada v Gradci pri-pusti vse, ker njej prizanaša. — Razumeje se, da se je govornik oziral tudi na druge stvari, ki so bile s tem in onim vprašanjem v dotiki, toda preobširno bi bilo o vsem pisati. Omeniti še moram, da so poslušalci vsi do zadnje besede govornikove bili pazljivi, da so mu izrekli enoglasno svojo zahvalo za to, kar jim je povedal, in svoje zaupanje. Red bil je izgleden. Vsakdo se je lahko prepričal, da ima župnija Lovrenška župljane, ki se zavedajo svoje narodnosti in pri katerih velja moštvo! Daj Bog, da vrle in zavedne slovenske kmete posnemajo tudi drugi! Ker so nekateri ptujski gospodje, vračaje se s počitnic, pridružili se onim, kateri so napravili ta den izlet k sv. Lovrencu, našli so se pevci in ti so nam do mraka razveseljevali srce z lepim domačim petjem. Kjer pa se poje in dobi tudi kaplja dobrega vina, tam se razvežejo jeziki in posaja se zdravica za zdravico. Tako se je godilo tudi med nami na binkoštni ponedeljek. Kmetje in gospodje bili so vkup dobre volje, vsi sinovi enega naroda, vsi ene misli, enega srca! Tako mora biti med pravimi Slovenci! Hvala vsem, ki so prišli k zborovanju! Čast gospodu Koserju, da je okinčal hram in sobo za zborovanje, da je prijazno sprejel vse goste in da nam ja dobro postregel! Enaki shodi naj bi se tudi drugod naredili. n. pr. pri sv. Vrbanu, Bolfanku, Marjeti, Janžu n. pr. itd.

Z Dobrne. Z Malte, v sredozemskem morji, nam je za razpolaganje zasebno pismo, ki ga je svojim domačinom na Dobrno poslal neki mladi mornar. Med ostalim pravi, da so on in tovariši obiskali svetovno razstavo v Barceloni na severo-vzhodnjem Španjskem obmorji. To mesto, ki šteje 180.000 prebivalcev, smo — tako